

מדינת ישראל כמשל להתחלות וסופים / יוסי אלפי

אין לך מדינה בעולם שהרגשת ההתחלה קיימת בה בכל רגע ורגע מחייה כמו מדינת ישראל. בכל רגע מזכירים לך שאנחנו רק מדינה בהתהוות וזו רק ההתחלה. "מה אתה רוצה מהמדינה, הרי רק לפני כך וכך שנים קמה". הודו קמה בדיוק באותה שנה בהקמה מדינת ישראל, אבל ההודים היו שם כל הזמן ואיש לא יזכיר לך שהודו קמה רק לפני 66 שנים. בימי קום המדינה נפתחו שעריה והייתה תקווה גדולה. כולם היו עניים, מעברות, אוהלים, מעט בתים. הבתים היו מרוחקים זה מזה ואנשים היו קרובים זה לזה. היום הבתים צפופים זה לזה והאנשים מרוחקים זה מזה. באותם ימי אהבה באו לארץ חלוצי המדינה, גיבורי נפש וגיבורי רוח, שבאו לעשות מעשה ולהקים מדינה ליהודים. הם הגיעו ל"שער עליה" הייתה שם אהבה גדולה. כולם דיברו בשפות שונות זה עם זה אבל הבינו אחד את השני, היום כולם מדברים עברית ואף אחד לא מבין אחד את השני. הנה דוגמא שלא יכולה לקרות היום, 66 שנים אחרי קום המדינה.

אהבה בשער עליה

הוא הגיע מהונגריה של אחרי המלחמה.
היא הגיעה מעיראק של אחרי העליה הציונית
הבילתי לגלית.
שניהם הגיעו לשער עליה והיו אלמים וחרשים
באשר לקורה סביבם בעברית.
הוא היה יתום מאמו ואביו.
היא עלתה לארץ עם עלית הנער ללא אביה ואמה.
שניהם בעינים של צעירים ציוניים של סוף שנות
הארבעים מגיעים עם כלם. די. די. טי. דמעות של צער.
פשפשים במטה.
אהל נופל על הראש בלילה גשום.
העין השחרה והעגלגלת שלה נחה על עינו התכלת.
וחיוך של מה עלה בפניה.
והיא מביטה בו עיראקית.
והוא מחזיר לה הונגרית.
אני יהודה, הוא אמר. ואני נעימה, החזירה.
ושניהם חיוכו.
כי מה היה להם לעשות.
עוד לפני שאמרו שלום פתה אלף ליומם הישראלי
הראשון.
הוא אמר סרטלק. והיא לא הבינה. אולי טוב שלא הבינה,
כי אמא אמרה לה שמרי על עצמך.
במיוחד מעינים של גברים שאומרים שאוהבים אותך.
אז הוא אמר סרטלק.
ומה כבר אהבה בהונגרית יכולה להגיד בשער עליה.
הרי זה שער עליה ולא שער אהבה.
כי שערים לאהבה פותחים רק בראש השנה.
היא שכחה ללכת לבית הכנסת.
הוא לא ידע איה.

הוא אָפּלוּ לא ידע שֶהוא יְהוּדִי
עד שֶלא אָמרוּ לוֹ זאת מִטעם השְלִטוֹנוֹת.
היא לא ידעה שֶיהוּדִים נִרְאִים כְּמוֹהוּ.
הם הִתְחַנְּנוּ. הוא הִפָּךְ לְהִיּוֹת הַמְשַׁפָּחָה.
הוא הִפָּךְ לְהִיּוֹת הַבֵּן שֶל אִמָּה.
אָבִיָּה לא ידע מֶה בְּעֵצָם הוא רוֹצֵה
כִּי הוא הִיָּה מִיִּטִּיב לְדַבֵּר וְלוֹמַר אֶת אֲשֶׁר עַל לְבוֹ.
אָבֵל לָךְ תִּבִּין מֶה אוֹמֵר זֶה בְּהוֹנְגְרִית.
אֲז עֲנוּ לוֹ בְּעִירָאקִית
וְהוּא לא ידע אִיךָ זֶה שֶהוא לא מִבִּין עִבְרִית בְּזִמְנֵן הָאֲחֵרוֹן.
אֲז הוא לא עָנָה בְּעִבְרִית כִּי הוא לא ידע עִבְרִית.
הוא עָנָה בְּהוֹנְגְרִית עד שֶהִבִּינוּ שֶהוא לא מִבִּין.
קָרְאוּ לוֹ יְהוּדָה אֶל-אֶכְרֵס. כִּי אֶכְרֵס הוא אֵלִם
וְכִשְׁהַקְּשִׁיב, קָרְאוּ לוֹ יְהוּדָה אֶל אֶטְרֵשׁ
וְהוּא הִיָּה מְשׁוּל לְחֵרֵשׁ וְאֵלִם בְּאֲשֶׁר בָּא וּבְאֲשֶׁר הִלָּךְ
היא הִיָּתָה שֶהִרְבִּינִי. עֲקֹשׁוּ הִיא גְּבֵרֵת רוֹט.
וְנֹלְדוּ לָהֶם יְלָדִים. האֲבָא דִּבְרֵר אֲתֵם הוֹנְגְרִית.
הָאִמָּא אָהָבָה בְּעִירָאקִית.
וְהִנְעַר לְעַג לְדוֹר הַיְשָׁן שֶלא לְמַד עִבְרִית עַד הַיּוֹם.
אָבֵל הֵם חִיְכוּ
היא בְּעִינָה הַשְׁחָרָה הַעֲגֻלָּת.
הוא בְּעִין הַתְּכֵלֶת הַדוֹמְעַת אֶת יוֹם הָאֲתָמוּל שְׁטוֹב שְׁעֵבֵר.

בשנות השישים, פחות מעשרים שנים מהקמת המדינה כבר דיברו על הסוף. מנטרה חדשה באה למדינה "מי שנשאר אחרון שיכבה את האור". יש קלישאה מוכרת "כל סוף הוא רק התחלה חדשה" כנראה שהישראלי המצוי מחפש התחלות בכל מקום. לכמעט מיליארד הודים לא יהיה סוף אבל האיום על "סוף" קיים בכל צעד ושעל של האזרח הישראלי המתייסר. ה"סוף" הוא מעין הגיליוטינה הפוליטית המוצבת מעל ראשי האזרחים, שכן אצלנו רואים את הסוף בכל מקום. מין פרנויה יהודית המתרגשת עלינו מיום ברית המילה. רק נולדנו וכבר קוצצים לנו את הסוף.